

การศึกษาลักษณะปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพและสุขภาพจิต ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกัน

The Study of Personality Factors and the Mental Health of the students in Kasetsart University of Different Academic Level

ทิพย์วัลย์ สุรินยา สุปาณี สนธิรัตน์ และ ศิริินภา จามรมาน¹
Tippavan Surinya, Supanee Sontirat and Sirinapa Jamonman

ABSTRACT

The main point of this study was to focus on personality factors and mental health of the students in Kasetsart University at different academic achievement level. The objective of this study was 1) To compare the personality factors of the students in Kasetsart University at different academic achievement level in each field. 2) To compare the mental health of the students in Kasetsart University at different academic achievement level in each field. 3) to investigate the personality factors that influence upon academic achievement.

The subjects of this study were 242 second-year students (1984-1985) of Kasetsart University. Samples were selected by stratified Sampling technique. Data collectings were done by asking the subjects to complete one questionnaire and two psychological tests which were for the general background, the Sixteen Personality Factors and the Symptom Checklist 90.

Results might be concluded as follows :

1. The pure science students who got high academic achievement level had significantly more personality scores of B-factor than those students who got low academic achievement level at the statistical level of .05
2. The pure science students who got low academic achievement level had significantly more personality scores of H-factor than those students who got high academic achievement level at the statistical level of .05

¹ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Dept of Psychology, Faculty of Social Science, Kasetsart Univ.

3. The applied science students who got high academic achievement level had significantly more personality scores of I-factor than those students who got low academic achievement level at the statistical level of .05

4. The applied science students who got low academic achievement level had significantly more personality scores of C-factor than those students who got high academic achievement level of the statistical level of .05

5. The social science students who got high academic achievement level didn't have significantly different personality scores of sixteen factors from those who got low academic achievement level at the statistical level of .05

6. The pure science students, the applied science students and the social science students who acquired high academic achievement level did not have significantly different mental health scores of nine items from those students who acquired low academic achievement level at the statistical level of .05. But it was remarkable that those students who acquired high academic achievement level had tendency to get more mental health scores than those students who acquired low academic achievement level.

7. The insightful, fast-learning and intellectual adaptable students might be successful in studying the pure-science subjects.

8. The emotional sensitivity and imaginative students might be successful in studying the applied-science subjects.

บทคัดย่อ

การศึกษครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงลักษณะปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะปัจจัยทางบุคลิกภาพของนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาเรียน 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาเรียน 3) เพื่อศึกษาลักษณะปัจจัยทางบุคลิกภาพที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จทางการเรียนของแต่ละสาขาวิชาเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 2 ปีการศึกษา 2527-2528 ของทุกคณะในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 242 คน วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างคํานึงถึงผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมในปีการศึกษาที่แล้ว และประเภทสาขาวิชาเรียนเป็นหลักในการเลือกกลุ่มตัวอย่างและแบ่งกลุ่มนิสิต การสุ่มตัวอย่างใช้วิธี Stratified Sampling Technique รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามภูมิหลังส่วนตัว 1 ฉบับ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF และแบบทดสอบสุขภาพจิต SCL 90

ผลการศึกษาพบว่า

1. นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคะแนนบุคลิกภาพองค์ประกอบ B สูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีคะแนนบุคลิกภาพองค์

ประกอบ H สูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคะแนนบุคลิกภาพองค์ประกอบ I สูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีคะแนนบุคลิกภาพองค์ประกอบ C สูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีคะแนนบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีคะแนนสุขภาพจิตทั้ง 9 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ผู้ที่มีลักษณะเฉลียวฉลาด เรียนรู้เร็ว และรู้สึกดี มักจะประสบความสำเร็จในการเรียนสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

8. ผู้ที่มีลักษณะอ่อนไหวง่าย ก่อนข้างกังวล มีความคิดสร้างสรรค์ มักจะประสบความสำเร็จในการเรียนสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

คำนำ

พื้นฐานหลักการของการอุดมศึกษา คือ การพยายามสร้างคนที่สมบูรณ์ตามแบบต่าง ๆ ที่สังคมต้องการ นั่นคือ การให้ผู้เรียนยอมรับแนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรมของกลุ่มหรือสังคมที่คนเหล่านั้นอาศัยอยู่ โดยทั่วไปจุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษามี 4 ประการ คือ 1. การสอน 2. การวิจัย 3. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และ 4. การบริการชุมชน สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นแหล่งที่สร้างสมความรู้ รวมถึงเปิดโอกาสและจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไป

ตามแนวทางของตน โดยการจัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาค่านิยม คุณธรรมหลายรูปแบบในลักษณะของการให้เหตุผล การวิเคราะห์ การวิจารณ์ และการจัดประสบการณ์หลายรูปแบบให้ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องทำหน้าที่บนพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของชีวิตสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่การศึกษาของชาติจะเจริญก้าวหน้าไปตามวัตถุประสงค์ได้นั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับหลักสูตรการศึกษาและครูสอนแล้ว ยังต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียนด้วย เพราะผู้เรียนจะเรียนได้ดี มีประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพของตน มีคุณธรรม สามารถปรับตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสังคมและสิ่งแวดล้อมก็ต่อเมื่อได้รู้จักและเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงคือบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของผู้เรียน เพราะองค์ประกอบทางจิตวิทยา 2 ตัวนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจต่อความสำเร็จด้านการศึกษา และมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับตัวเองด้วย บุคลิกภาพและสุขภาพจิตของผู้เรียนเป็นสิ่งที่พัฒนาตั้งแต่วัยเด็กอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนได้รับมาตั้งแต่แรกเกิด บุคลิกภาพจะเป็นตัวกำหนดวิธีตอบโต้ต่อสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวจะมีความคิดอ่านที่ไม่ยืดหยุ่น ไม่ชอบสังคม ช่างคิดช่างฝัน ในขณะที่ผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยจะแสดงพฤติกรรม การเข้าสังคม ความคิดริเริ่ม หรือการชอบเป็นผู้นำ ผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันจะประสบความสำเร็จในการเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ แตกต่างกันไป ในด้านองค์ประกอบสุขภาพจิตนั้นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนไปในทิศทางใด ผู้เรียนที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถควบคุมสภาพแวดล้อม สามารถปรับตัว เรียนรู้และรับรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนนั้นประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดี ตรงข้ามกับผู้เรียนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ความสามารถในการปรับตัว การมีสมาธิในการทำงาน การควบคุมสภาพอารมณ์จะถูกกระทบกระเทือนไปและจะมีผลต่อการเรียนของผู้เรียนในที่สุด ปัจจุบันมีนิสิตจำนวนไม่น้อยที่ประสบความล้มเหลวในการ

เรียน ปรับตัวในการเรียนไม่ได้ทำให้คะแนนเฉลี่ย
สะสมต่ำ บางคนถึงขั้นต้องออกกลางคันเป็นการ
สูญเสียค่าเล่าเรียนการศึกษา จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว
คณะผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรจะได้ศึกษาเปรียบเทียบ
ลักษณะบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของนิสิตที่ประสบ
ความสำเร็จในการเรียนกับผู้ที่ล้มเหลวในการเรียนว่า
แตกต่างกันอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางในการให้บริการ
ช่วยเหลือส่งเสริมบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของผู้
เรียนได้ทันทั่วทั้งที่ อันนำมาซึ่งประโยชน์ต่อการเรียน
และการปรับตัวของผู้เรียน เพื่อบรรลุเป้าหมายของ
การอุดมศึกษาที่ตั้งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะปัจจัยทางบุคลิกภาพ
ของนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันใน
แต่ละสาขาวิชาเรียน
2. ศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของนิสิตที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขา
วิชาเรียน
3. ศึกษาปัจจัยทางบุคลิกภาพที่เอื้ออำนวยต่อ
ความสำเร็จทางการเรียนของนิสิต

เอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบุคลิกภาพ ได้มีผู้ให้คำจำกัด
ความเกี่ยวกับบุคลิกภาพไว้มากมาย แต่พอสรุปได้ว่า
บุคลิกภาพคือแบบฉบับของลักษณะนิสัยของบุคคลที่
แสดงออกทางกิริยาท่าทาง อารมณ์ แนวความคิด
สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ค่านิยม ทศนคติ
แรงจูงใจ บุคคลมีบุคลิกภาพแบบใด เมื่อถูกกระตุ้น
ภายใต้สถานการณ์ทำนองเดียวกันก็จะมีปฏิกิริยา
ตอบสนองแบบเดิม ซึ่งเป็นลักษณะของตัวเอง ไม่ซ้ำ
ใคร ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ บุคลิกภาพ
ของบุคคลในวัยผู้ใหญ่จะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับ
การพัฒนาตั้งแต่วัยเด็กอย่างต่อเนื่องทั้งทางร่างกาย
จิตใจและสังคม

ส่วนความหมายของสุขภาพจิตแห่งโลกได้ให้

ความหมายไว้ว่า สุขภาพจิตไม่เพียงแต่หมายถึงการ
ไม่ได้เป็นโรคจิตโรคประสาทเท่านั้น แต่ยังหมายถึง
ในสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมถึง
การเข้าใจในตัวเองด้วย

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพและสุขภาพ
จิตของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ พบ
ว่ากลุ่มเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ
มีบุคลิกภาพบางประการแตกต่างกัน อาทิ สมคิด
ไชยันต์บุรณ์ (2510) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ
บางประการของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน
52 คน พบว่านักเรียนที่มีความสามารถสูงทางการ
เรียนและนักเรียนที่มีความสามารถต่ำทางการเรียน
มีความแตกต่างกันทางบุคลิกภาพอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ 3 ด้านคือ ความมั่นคงทางอารมณ์ ความ
รับผิดชอบ และการควบคุมตัวเอง โดยนักเรียนกลุ่ม
ที่มีความสามารถทางการเรียนสูงจะมีความสามารถ
ทางบุคลิกภาพทั้ง 3 ด้านสูงกว่านักเรียนที่มีความ
สามารถทางการเรียนต่ำ เก็บฮาร์ทและฮอยท์ (Gebhart
and Hoyt, 1958) ได้ศึกษาความต้องการของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 จำนวน 430 คน พบว่านักศึกษาที่มีสัมฤทธิ์
ผลสูงมีความต้องการมากกว่านักศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผล
ต่ำในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผล ความเป็นระเบียบ
การเข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมถึงการพึ่งตัวเอง แฟล-
เออร์และเรซเซิล (Flaherty and Reutzell, 1965)
ศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ
CPI พบว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมี
ลักษณะบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น การ
ยอมรับตนเอง ความรับผิดชอบ สัมฤทธิ์ผลในสถาน-
การณ์ที่ต้องการตามผู้อื่น ประสิทธิภาพทางสติปัญญา
สูงกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างนิสิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2527-2528 ของ

ทุกสาขาวิชาเรียน จำนวน 242 คน โดยวิธีการสุ่มแบบ Stratified Sampling technique

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบ่งเป็น

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (G.P.A. สูงกว่า 3.00)
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (G.P.A. ต่ำกว่า 2.00)

2.2 สาขาวิชาเรียน แบ่งเป็น

- สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ได้แก่ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์
- สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ได้แก่ คณะเกษตร ประมง สัตวแพทย์ วิศวกรรม-ศาสตร์ และวนศาสตร์
- สาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่ นิสิตคณะสังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์

ตัวแปร แบ่งเป็น

2.3 ลักษณะบุคลิกภาพที่วัดด้วย 16 PF ทั้ง 16 ด้าน

2.4 ลักษณะสุขภาพจิตที่วัดโดย SCL 90 ทั้ง 9 ด้าน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบทดสอบบุคลิกภาพ ชื่อ 16 PF F ชุด A มีชื่อเดิมว่า The Sixteen Personality Factor Questionnaire Form A วัดบุคลิกภาพ 16 ด้าน คือ

- องค์ประกอบ A สำนวน-ชอบสังคม
- องค์ประกอบ B สติปัญญา
- องค์ประกอบ C อารมณ์อ่อนไหว-มั่นคง
- องค์ประกอบ E ถ่อมตน-เป็นอิสระแก่ตน
- องค์ประกอบ F รอบคอบ-ตามสบาย
- องค์ประกอบ G ไม่ทำตามกฎ-เชื่อตรงต่อหน้าที่

องค์ประกอบ H ขี้อาย-กล้าสังคม

องค์ประกอบ I จิตใจกล้าแข็ง-จิตใจอ่อนแอ

องค์ประกอบ L ใ้วางใจ-ช่างสงสัย

องค์ประกอบ M ทำตามความเป็นจริง-เพื่อฝัน

องค์ประกอบ N ตรงไปตรงมา-ปรับตัวเก่ง

องค์ประกอบ O ประสาหมั่นคง-หวาดกลัว

องค์ประกอบ Q₁ นักอนุรักษ์-นักทดลอง

องค์ประกอบ Q₂ อาศัยกลุ่ม-อาศัยตนเอง

องค์ประกอบ Q₃ ควบคุมตนเองได้-ควบคุมตนเองไม่ได้

องค์ประกอบ Q₄ ผ่อนคลาย-เคร่งเครียด

3.2 แบบทดสอบวัดสุขภาพจิต SCL 90 ชื่อเดิมคือ Symptom Distress Checklist 90 โดยวัดลักษณะสุขภาพจิตเป็น 9 ด้าน คือ

ความรู้สึกลึกซึ้งผิดปกติของร่างกาย (Somatization)
การย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive Compulsive)
ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น (Interpersonal Sensitive)

ซึมเศร้า (Depression)

วิตกกังวล (Anxiety)

ความเกลียดชังไม่เป็นมิตร (Hostility)

กลัวโดยไม่มีเหตุผล (Phobia)

ความหวาดระแวง (Paranoid ideation)

โรคจิต (Psychoticism)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำแบบทดสอบทั้ง 2 ชุด ประเมินลักษณะบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10 คน

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาให้คะแนนตามคู่มือการทดสอบ

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

ผลการวิจัย

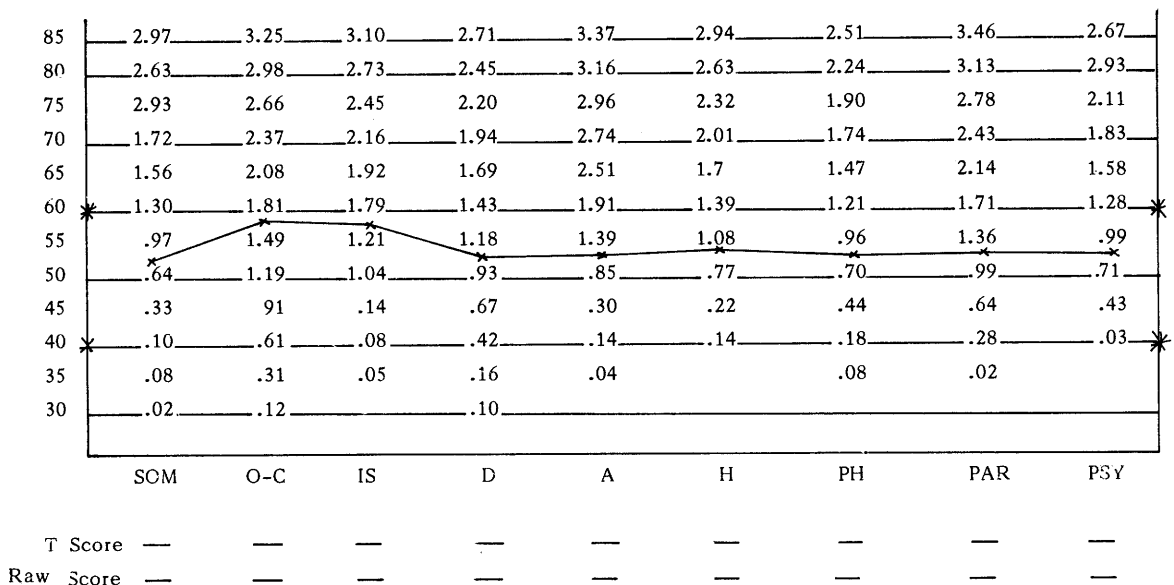
ผลการวิจัยที่ได้สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

Table 1. Means and Standard Deviations on the SCL 90 of Kasetsart Students

Mental health characteristic	\bar{X}	SD
Somatization	8.702	5.562
Obsessive Compulsive	14.760	6.019
Interpersonal Sensitive	11.537	4.985
Depresyion	14.269	6.477
Anxiety	11.054	5.131
Hostility	5.500	4.909
Phobia	5.475	3.411
Paranoid Ideation	7.041	3.497
Psychoticism	9.525	5.278

Table 1 showed that the students had mean of obsersive-Compulsive scores more than mean of other mental health scores. Means vary from 5.475 to 14.760, and standard deviations vary from 3.411 to 6.477.

Profile 1. The comparison profile of the mental health scores of the sample and norm

T - T (Normal)
40 60

Table 2. Means and Standard Deviations on the 16 PF of Kasetsart students

Personality Factors	Mean (\bar{X})	standard deviation (SD)
A-Factor	9.112	2.847
B-Factor	8.864	3.329
C-Factor	12.417	3.648
E-Factor	10.798	4.205
F-Factor	11.364	6.597
G-Factor	11.967	3.318
H-Factor	9.562	6.465
I-Factor	10.215	3.179
L-Factor	10.314	2.877
M-Factor	11.207	3.294
N-Factor	10.946	3.118
O-Factor	12.161	3.696
Q ₁ -Factor	10.645	2.879
Q ₂ -Factor	10.417	3.612
Q ₃ -Factor	10.314	2.877
Q ₄ -Factor	15.025	4.146

Table 2 Showed that the students had mean of Q₄ factor more than mean of other personality factors. Means vary from 8.864 to 15.025, and standard deviations vary from 2.847 to 6.597.

Table 3. Means and t-test Values for 16 PF of the pure science students between high and low achievement.

	High achievement		Low achievement		
Personality Factors					t- test Values
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
A-Factor	8.3889	2.8930	9.4667	2.8257	-1.079
B-Factor	9.5000	1.5049	7.0000	2.8983	3.030**
C-Factor	12.1667	4.7550	14.2667	3.0814	-1.532
E-Factor	10.6111	3.3631	10.2000	3.2116	0.358
F-Factor	9.8333	3.7769	13.0000	3.8359	2.382
G-Factor	12.8889	4.2912	11.4667	2.1336	1.235
H-Factor	7.0556	3.7176	12.1333	3.5429	-3.167 **
I-Factor	11.0000	2.4734	9.6667	2.2573	1.6200
L-Factor	8.8889	2.3983	9.9333	1.7099	-1.458
M-Factor	10.0556	3.8573	11.6000	2.6673	-1.354
N-Factor	10.3333	2.4976	10.5333	1.9952	-0.256
O-Factor	12.6111	4.1322	10.8667	3.7391	1.272
Q ₁ -Factor	9.3333	4.0147	10.8000	2.5690	-1.269
Q ₂ -Factor	10.5556	4.5532	9.6667	3.5389	0.630
Q ₃ -Factor	9.7222	3.5281	10.7333	1.2228	-1.137
Q ₄ -Factor	16.5555	4.5532	14.4667	4.6425	1.299

** p < .05

Table 4. Means and t-test Values for 16 PF of the applied science students between high and low achievement

Personality factors	High achievement		Low achievement		t- test Values
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
A-Factor	9.0192	3.0389	8.1964	2.5755	1.513
B-Factor	8.8846	2.6260	9.4107	5.1267	-0.667
C-Factor	11.7885	3.8057	13.1607	3.2796	-2.003**
E-Factor	10.6538	3.2832	10.9286	6.2867	-0.287
F-Factor	10.7115	4.2856	11.8571	11.3432	-0.703
G-Factor	12.2692	3.1692	12.1071	3.5403	0.251
H-Factor	8.8269	5.1743	8.7857	10.5973	0.027
I-Factor	10.1923	2.8563	8.2143	3.2514	3.369**
L-Factor	10.0192	2.5933	11.4464	9.7531	-1.048
M-Factor	10.7692	2.8671	11.5357	4.0808	-1.137
N-Factor	10.8462	3.1832	10.7500	3.6643	0.145
O-Factor	12.2692	4.1355	12.3929	3.1489	-0.174
Q ₁ -Factor	10.6922	2.5936	11.4464	3.0979	-1.376
Q ₂ -Factor	10.9808	3.6380	10.7143	3.4992	0.387
Q ₃ -Factor	10.5000	2.7547	10.6607	2.7054	-0.315
Q ₄ -Factor	14.8462	3.9625	14.7321	3.9473	0.149

** p < .05

Table 5. Means and t-test Values for 16 PF of the social science students between high and low achievement

	High achievement		Low achievement		
Personality factors					t- test Values
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
A-Factor	9.7115	2.8169	9.7292	2.7502	-0.031
B-Factor	8.8654	2.3766	8.3333	2.4697	1.099
C-Factor	12.4615	3.8423	11.7500	3.1790	1.013
E-Factor	10.8846	3.7292	11.0000	3.1891	-0.166
F-Factor	11.0385	4.4012	12.9375	4.3731	-1.025
G-Factor	12.1154	3.1414	11.1042	3.2892	1.572
H-Factor	10.2308	4.1990	10.5833	4.2618	-0.455
I-Factor	11.4231	3.2979	11.0833	2.7198	0.564
L-Factor	9.6923	3.0904	10.3125	2.5278	-1.103
M-Factor	11.6538	2.8669	11.1250	3.1123	0.882
N-Factor	11.4615	2.9068	11.0833	3.1544	0.623
O-Factor	11.8077	3.7200	12.3750	3.6937	-0.766
Q ₁ -Factor	10.0192	2.2095	10.6667	2.8978	-1.252
Q ₂ -Factor	10.0769	3.7303	9.9583	3.2809	0.999
Q ₃ -Factor	10.2308	3.4392	9.9583	2.0654	0.445
Q ₄ -Factor	15.4615	4.9088	14.7500	3.3422	9.853

P < .05

อภิปรายและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาเปรียบเทียบ ลักษณะปัจจัยทางบุคลิกภาพของนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีสมมติฐานว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาเรียนมีลักษณะปัจจัยทางบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้านแตกต่างกัน ซึ่งจากผลการวิจัยที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาเรียนมีลักษณะปัจจัยทางบุคลิกภาพบางด้านเท่านั้นที่แตกต่างกัน โดยผลการวิจัยชี้ว่า

1.1 นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนบุคลิกภาพองค์ประกอบ B สูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีคะแนนบุคลิกภาพองค์ประกอบ สูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความมีสติรอบคอบ มีความบากบั่น เฉลียวฉลาดมากกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีลักษณะบุคลิกภาพกล้าสังคม ชอบผจญภัย ชอบพบปะผู้คน คล่องแคล่ว เป็นมิตรกับคนอื่น มีอารมณ์และสนใจในศิลปะมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ สมคิด ไชยยันบูรณ์ (2510) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพบางด้านของเด็กที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนสูงมีลักษณะบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ความสามารถในการรับผิดชอบ และการควบคุมตนเองสูงกว่าเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ แต่เด็กที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

มีลักษณะการชอบเข้าสังคม อารมณ์อ่อนไหวสูงกว่าเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนสูง เราจะเห็นได้ว่าการประสบความสำเร็จในการเรียนสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาตินั้น นิสิตต้องใช้ความพยายามอย่างมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตต้องเรียนอย่างหนักทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เนื้อหาวิชาที่มุ่งเน้นในลักษณะของวิชาการค่อนข้างมาก ดังนั้นนิสิตที่มีความบากบั่น อดทน ขยัน มีสติปัญญา รอบคอบ และใช้ความเฉลียวฉลาดของตนเองให้เป็นประโยชน์เท่านั้น จึงสามารถประสบความสำเร็จในวิชาที่เรียน ดังนั้นนิสิตที่มีบุคลิกภาพดังกล่าว จึงเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยของบริคแฮม (Brinkham, 1973) ยังชี้ให้เห็นว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้ต่ำกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความคล่องแคล่ว เป็นมิตรกับบุคคลอื่น จากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ว่า แม้นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะประสบความสำเร็จทางการเรียน เนื่องจากมีลักษณะของความรับผิดชอบ และการควบคุมตนเองสูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำก็ตาม แต่นิสิตกลุ่มนี้จะขาดทักษะทางสังคม ไม่ชอบแสดงตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไร (2521) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ซื่อาย ขี้ฉลาด หลีกเลียงการเผชิญหน้ากับเพศตรงข้าม ส่วนผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

อย่างไรก็ตาม ลักษณะเช่นนี้ไม่ทำให้มีปัญหาในการเรียนมาก อาจเป็นเพราะลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีที่อบรมสั่งสอนบุตรหลานให้อยู่ในกรอบประเพณี ว่านอนสอนง่าย ยอมตาม โดยเฉพาะเพศหญิงจะต้องอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัดในเรื่องการติดต่อกับเพศตรงข้าม เพราะความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษายังเป็น ข้อห้าม สำหรับคนไทย

เนื่องจากได้รับ reinforcement จากครอบครัวและสังคม นิสิตอาจจะเกิดการเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามซึ่งจากการศึกษาของ Rotter (สุปานิ, 2525) พบว่าเหตุผลของผู้ปกครองมักจะมุ่งเน้นเฉพาะด้านพัฒนาการด้านสมองเพียงด้านเดียว ไม่สนใจพัฒนาการด้านอื่น ๆ จะเห็นได้ชัดว่าสังคมไทยยังมุ่งให้ลูกกวาดวิชาเข้ามหาวิทยาลัย ส่งเสริมและให้รางวัลกิจกรรมการเรียนตลอดเวลา ฉะนั้นนิสิตจึงมีปัญหากการปรับตัวกับคนอื่น ๆ ทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม สำหรับนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้น มีลักษณะไม่มีความบากบั่น มีกำลังใจต่ำ แต่เป็นผู้ที่กล้าสังคม ชอบผจญภัย ชอบพบปะผู้คนเป็นมิตรกับคนอื่น ซึ่งเป็นลักษณะของการปรับตัวได้ดี แต่ที่นิสิตกลุ่มนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถอาจเป็นเพราะผลการเรียนมีอิทธิพลต่อความคิดรวบยอดของนิสิต เพราะถ้าพิจารณาด้านสติปัญญาแล้ว นิสิตเหล่านี้ถือว่าสติปัญญาสูง แต่เพราะลักษณะสุขภาพจิตไม่ค่อยดี ขาดกำลังใจ ทำให้มีผลต่อการเรียนและผลการเรียนในชั้นปีที่ 1 ที่ผ่านมามีอิทธิพลต่อความคิดรวบยอดของตนเอง สอดคล้องกับที่เดลเลอร์ (Deller, 1954) และบรีสโลว์ (Borislos, 1962) อ้างจากสุปานิ, 2525 : 37) ได้พยายามค้นหาลักษณะที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ และความล้มเหลวในด้านการเรียนที่มีผลต่อการประเมินตนเอง ทั้งนี้โดยผู้วิจัยเห็นพ้องกันว่าผู้เรียนที่ไม่ประสบ ความสำเร็จ ด้านการศึกษาเท่าที่ควร หรือผู้เรียนที่ไม่สามารถไปถึงเกณฑ์ความคาดหวังด้าน การศึกษามักจะสูญเสียการเคารพตนเอง กิบบีและกิบบี (Gibby and Gibby, 1967) ได้ทำการศึกษาผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 60 คน เป็นเด็กผิวขาว ซึ่งจัดว่าเป็นเด็กฉลาดและเก่งทางด้านวิชาการ ไม่มีใครสอบตกในโรงเรียนมาก่อนและทุกคนจัดอยู่ในขั้นพิเศษสำหรับพวกที่มีความสามารถสูง กิบบีแบ่งเด็กออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทั้ง 2 กลุ่มทดสอบด้วยแบบทดสอบ 3 ชนิด คือ 1) An English Grammar test 2) The Gibby intelli-

gence Rating Schedule และ 3) A Test of Word Fluency อีก 3 วันต่อมา ทั้ง 2 กลุ่มจะถูกทดสอบด้วยแบบทดสอบ A Test of Word Fluency อีก ก่อนทดสอบกลุ่มทดลองจะได้รับข้อความซึ่งแสดงว่าทำแบบทดสอบที่แล้วไม่ได้ แล้วจึงเปรียบเทียบกับ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าภายใต้ภาวะความกดดันที่เกิดจากการทำข้อสอบไม่ได้ทำให้เด็กที่มีความสามารถสูงทำแบบทดสอบมีประสิทธิภาพต่ำลง ยิ่งไปกว่านั้นเด็กในกลุ่มทดลองยังมีแนวโน้มที่จะคิดว่าตนมีความสามารถน้อย ไม่ได้เก่งอย่างผู้ที่มีความสำคัญในชีวิต เช่น พ่อแม่ ครู ภายใต้สภาวะกดดันจะแสดงผลผลิตทางด้านสติปัญญาน้อย แต่แสดงผลทางลบของความล้มเหลวที่มีต่อทั้งด้านความคิดรวบยอดของตนเอง

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า นิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น มีบุคลิกภาพบางด้านที่ส่งเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่ขณะเดียวกันก็ขาดบุคลิกภาพบางด้านที่ส่งเสริมให้มีสุขภาพจิตและการปรับตัวที่ไม่ดี ในทำนองเดียวกันนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีบุคลิกภาพบางด้านที่ขัดขวางต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่ก็มีบุคลิกภาพบางด้านที่เอื้ออำนวยต่อการปรับตัวที่ดี ดังนั้นเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องให้ความสนใจและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะหาแนวทางในการปรับปรุงคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนิสิตแต่ละคนเพื่อให้เขาได้พัฒนาไปในแนวทางที่เหมาะสมทั้งในด้านการเรียน การปรับตัว เพื่อจะออกไปเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม

1.2 นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคะแนนบุคลิกภาพองค์ประกอบสูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีคะแนนบุคลิกภาพองค์ประกอบสูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงให้เห็นว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีลักษณะบุคลิกภาพอ่อนไหวง่าย ไม่อดทน เปลี่ยนแปลงง่าย อารมณ์ไม่คงที่ หงุดหงิด กังวลใจ และมีอาการเหนื่อยหน่ายทางประสาทมากกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีลักษณะเยือกเย็น มั่นคงไม่หวั่นไหว มองชีวิตตามความเป็นจริง ไม่มีอาการเหนื่อยหน่ายทางประสาท เชื่อมมั่นในตนเอง และมีจิตใจกล้าแกร่งมากกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นวลละออ เจียมสุวรรณ (2510) ที่พบว่านิสิตวิศวะที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความวิตกกังวลสูงกว่า มีความหวาดระแวงมากกว่า นิสิตวิศวะที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีตัวแปรแทรกซ้อนอื่น ตั้งแต่แนะทางสังคม เศรษฐกิจ การได้รับการยอมรับจากบุคคลสำคัญคือ พ่อแม่ อาจารย์ และสังคมว่า เป็นผู้ที่มีคะแนนยอดเยี่ยมกว่าสาขาอื่น ๆ (คะแนนสอบเขาสูงกว่าสาขาอื่น) โดยเฉพาะนิสิตในคณะ วิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประกอบกับสอบเข้าศึกษาได้สำเร็จเป็นเหตุให้เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนให้ได้ดี การมองตนและโลกอยู่ในระดับดีจึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างไรก็ตาม สุขภาพจิตก็ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเท่าใดนัก แต่อย่างไรก็ตาม ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจกระทบกระเทือนต่อชีวิตมากกว่าผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ เนื่องจากมีลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่มั่นคงดังกล่าวก่อนแล้ว ส่วนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้นอาจเป็นผลสืบเนื่องจากลักษณะสุขภาพจิตและการปรับตัว ซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่ 1 ทำให้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองต่ำ ความวิตกกังวลและลักษณะสุขภาพจิตด้านอื่น ๆ จึงสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนสูงทั้ง ๆ ที่ถ้าพิจารณาตามลักษณะบุคลิกภาพแล้วไม่น่าจะมีผลต่อ

การปรับตัวและการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ ถ้าได้ช่วยเหลือแต่ต้นอาจปรับตัวทุกด้านได้ เพราะลักษณะบุคลิกภาพมีส่วนช่วยอยู่แล้ว ควรจะได้ศึกษาละเอียดลงไปเกี่ยวกับตัวแปรแทรกซ้อนเหล่านั้น ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น

1.3 นิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีคะแนนบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพพบว่า นิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแนวโน้มที่จะมีค่าเฉลี่ยคะแนนบุคลิกภาพองค์ประกอบ B, C, G, I, M, N, Q₂, Q₃ และ Q₄ สูงกว่านิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แสดงว่านิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแนวโน้มของบุคลิกภาพ ความรอบคอบ เฉลียวฉลาด มีความรับผิดชอบ ทนสมัย ช่างวิเคราะห์ เป็นตัวของตัวเอง มีวินัยมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งเราจะเห็นว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในสาขาวิชาที่จะต้องมีลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้เพราะเนื้อหาวิชาที่เรียนจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นผู้ที่มีทักษะด้านนี้จึงประสบความสำเร็จทางการเรียน ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียนจะมีลักษณะของความไม่รับผิดชอบ ไม่ชอบวิเคราะห์วิจารณ์

วัตถุประสงค์ที่ 2 การศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีสมมติฐานว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาเรียนมีสุขภาพจิตทั้ง 9 ด้านแตกต่างกัน แต่จากผลการวิจัยที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาเรียนมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า

นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทุกสาขาวิชาเรียน และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำทุกสาขาวิชาเรียนมีคะแนนสุขภาพจิตทั้ง 9 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนสุขภาพจิตทั้ง 9 ด้าน พบว่านิสิตวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีคะแนนสุขภาพจิตสูงกว่านิสิตวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทุกด้าน ยกเว้นด้าน depression นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีคะแนนสุขภาพจิตสูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทุกด้าน ยกเว้นด้าน hostility นิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีคะแนนสุขภาพจิตด้าน Somatization, Anxiety, Paranoid และ Psychoticism สูงกว่านิสิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้เคยกล่าวมาแล้วว่าลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ ปรับตัวง่าย ชอบสังคม ซึ่งตรงข้ามกับลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งมีลักษณะปรับตัวยาก เฉยเมย ลักษณะดังกล่าว โดยเฉพาะนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ชายจะทำให้มีสุขภาพจิตสูงกว่านิสิตสาขาสังคมศาสตร์ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะเมื่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะเพิ่มความวิตกกังวล ความระแวง ความเกลียดชังมากขึ้น ซึ่งจะพบที่สถานพยาบาล มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เสนอว่านิสิตจะมีอาการปวดศีรษะเป็นประจำ เป็นโรคกระเพาะ ฯลฯ เป็นต้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับที่เซนติ (Centi, 1965) ได้ศึกษาการรายงานตนเองของผู้เรียนปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยก่อนเปิดเรียนและหลังจากได้คะแนนภาคต้น ผู้เรียนได้รับคะแนนต่ำจะสูญเสียการเคารพในตนเอง ผู้เรียนจะเริ่มไม่เข้าใจบทเรียน เกลียดชัง ไม่พอใจ โดยเฉพาะกับครูสอน และสุดท้ายกับมหาวิทยาลัยและเพื่อน ๆ จึงไม่เข้าเรียน อุทิศตนให้กับกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งทำให้ความสำเร็จด้านการศึกษายังลดลง ในขณะที่สอบตกหรือสอบได้คะแนนต่ำทำให้ความเครียดเกี่ยวกับตนเองต่ำ ซึ่งแสดงถึงลักษณะสุขภาพจิตที่ไม่ค่อยดี

ในวันแรกที่นิสิตเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย ภาพพจน์ของตนจะเปลี่ยนแปลงทั้ง ๆ โดยความเป็นจริงแล้วภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่อย่างไรก็ตาม ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองก็เป็นสิ่งสำคัญต่อการรับรู้ตนเองของบุคคลและมีส่วนสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของบุคคลด้วย คนที่มีความคิดรวบยอดที่ดีเกี่ยวกับตนเอง ก็จะมีการรับรู้ตนเองดี และมีสุขภาพจิตดี ตรงกันข้ามคนที่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองไม่ดี ก็จะมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองผิดพลาด ซึ่งมีผลต่อสุขภาพจิตของบุคคลนั้นด้วย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นว่าความเครียดเกี่ยวกับตนเองมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางการเรียน และสุขภาพจิตของบุคคล เช่น มอส (Morse, 1963) พบว่า ความเครียดเกี่ยวกับความสามารถจะเป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จในชั้นเรียนที่ดี สำหรับนิโกร และคนผิวขาว ฮาร์เรอร์ (Haarer, 1964) ได้ทำการศึกษาผู้เรียนในโรงเรียนรัฐบาลชาย Grade 9 และเด็กเกรในสถานกักกันชายพบว่าความเครียดเกี่ยวกับตนเองในเรื่องความสามารถจะเป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จที่ดีกว่า I.Q. โปรดเวอร์และสหาย (Brookver, 1962, 1965) สรุปผลการศึกษาว่า การเปลี่ยนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความสามารถทางด้านวิชาการ จะเกิดร่วมกับการเปลี่ยนแปลงความสำเร็จทางด้านวิชาการ ฮาร์ดิง (Harding, 1966) รายงานว่าทัศนคติต่อความสามารถของตนเองจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพยากรณ์ว่าผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะออกจากโรงเรียนหรือไม่ คีฟเฟอร์ (Keefer, 1966) ได้ศึกษาการพยากรณ์ตนเองของนิสิตในมหาวิทยาลัยในด้านความสำเร็จทางการศึกษาพบว่า มันเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีกว่าคะแนนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและ American College Test Scores แต่จะมีความเที่ยงตรงในการพยากรณ์น้อยลงหลังจากปีที่ 1 มากกว่าการวัดด้วยระดับคะแนนและคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ นอกจากนี้โรดลลูเมย์ได้อธิบายไว้ในลักษณะที่ว่าทุกสิ่งจะมีความสำคัญหรือไม่สำคัญ สะดุดตาหรือไม่ มีค่าหรือ

ไว้คำขึ้นอยู่กับสิ่งนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวบุคคลนั้นอย่างไร บุคคลประเมินสิ่งต่าง ๆ และความหมายของมันในรูปของการที่บุคคลมองตัวเองอย่างไร (สุปานิ, 2525 : 38) นิสิตหลายคนที่เรียนหนังสือไม่ตั้งใจอาจเป็นเพียงเพราะว่า เนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในวิชาที่เรียนไม่อยู่ในความสนใจ หรือนิสิตคิดว่าวิชาเหล่านั้นไม่สำคัญสำหรับตนเอง ซึ่งจะเห็นได้จากนิสิตหลายคนในมหาวิทยาลัยที่ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายและปรัชญาการศึกษาของสาขาวิชาที่ตนเรียน คิดว่าวิชาเหล่านี้ไม่อยู่ในความสนใจและคิดว่าไม่สำคัญสำหรับตนเอง ก็จะรู้สึกไม่ชอบเรียนวิชาเหล่านั้น จึงมักจะสอบได้ระดับคะแนนต่ำ บางคนต้องเรียนซ้ำทั้งนี้เพราะเกิดการรับรู้ตั้งแต่แรกเกี่ยวกับรายวิชาเหล่านั้น แต่ถ้านิสิตได้ทราบจุดมุ่งหมายและความสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านั้นว่ามีประโยชน์และจะนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างไร จะช่วยแก้ทัศนคติและการรับรู้ของนิสิต ซึ่งจะเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้ให้นิสิตได้ให้ความสนใจสาขาวิชาดังกล่าวมากขึ้น ปัญหาการเรียนซ้ำก็จะลดน้อยลงตามไปด้วย ตัวแปรตัวต่อไปที่อาจจะนำมาพิจารณาคือ แรงจูงใจ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าแรงจูงใจมีพลังมหาศาลต่อกระบวนการเรียนรู้ และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจของนิสิตในมหาวิทยาลัยจะมีการเปลี่ยนแปลงมาก ระหว่างภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ นิสิตบางคนจะปล่อยให้การเรียนผ่านไปจนถึงเมื่อมหาวิทยาลัยประกาศกำหนดวันสอบได้ นิสิตจึงจะเริ่มตื่นตัว เมื่อใกล้ถึงเวลาสอบได้ ความวิตกกังวลของนิสิตจึงเกิดมากกว่าแรงจูงใจที่จะมีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีแรงจูงใจในการเรียนไม่ดี เมื่อเทียบกับผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาลักษณะปัจจัยทางบุคลิกภาพที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จทางการเรียนของแต่ละสาขาวิชาเรียน จากผลการวิจัยทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนของแต่ละสาขานั้น จะมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

ซึ่งบุคลิกภาพที่แตกต่างกันนี้บางด้านก็ส่งเสริมสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอย่างเดียว แต่อาจจะขัดขวางต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม และการปรับตัวอื่น ๆ ด้วย กล่าวคือ

1. ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มีบุคลิกภาพของความบากบั่นอดทน เฉลียวฉลาด มีสติปัญญารอบคอบ แด้ซื่อ ไม่ชอบสังคม และค่อนข้างเก็บตัว

2. ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีบุคลิกภาพอ่อนไหวง่าย อารมณ์ไม่คงที่ เปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิด และกังวลใจ แม้ว่าบุคลิกภาพดังกล่าว จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนน้อย แต่เราจะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพเหล่านี้จะขัดขวางต่อการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรช่วยเหลือให้นิสิตเหล่านี้ได้พัฒนาบุคลิกภาพด้านที่บกพร่องให้ดีขึ้น เพื่อให้นิสิตเหล่านั้นมีศักยภาพที่จะประสบความสำเร็จทางการเรียนและชีวิตต่อไป จากที่ได้อภิปรายแล้วข้างต้นว่า ความคิดรวบยอดและความคาดหวังเกี่ยวกับตนเองของนิสิตมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต บุคลิกภาพ และการเรียน ดังนั้นอาจารย์จึงควรช่วยให้นิสิตมีความรวบยอดเดียวกับตนเองในทางบวก เพื่อที่จะทำให้เขามีแรงจูงใจในการเรียนที่มาจากตัวเอง ไม่ใช่แรงบังคับจากสังคม หรือผู้อื่น และเพื่อให้นิสิตเหล่านี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย และมีบุคลิกภาพมั่นคง ไม่หวั่นไหว และเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น

3. ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสาขาสังคมศาสตร์มีบุคลิกภาพการวิเคราะห์เหตุการณ์การแสดงความคิดเห็น และเป็นตัวของตัวเอง

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียนในมหาวิทยาลัย ควรคำนึงถึงปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านหลักสูตร ผู้สอน และตัวผู้เรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่มหาวิทยาลัย

วางไว้ คือให้บัณฑิตมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ออกไปรับใช้สังคมให้เต็มตามศักยภาพ โดยที่หลักสูตรนั้นต้องคำนึงว่าความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนขึ้นอยู่กับผู้เรียนว่าจะเรียนอะไรและเพื่ออะไร ถ้าหลักสูตรไม่มีเป้าหมายที่แน่นอน ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจหลักสูตรได้ จะทำให้เรียนได้ไม่มีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนต่ำ Versey (1973) กล่าวว่า หลักสูตรและการสอนเป็นแนวทางในการสร้างคน การเข้าใจหลักสูตรโดยละเอียด จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในวิชาที่หลักสูตรกำหนด นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรคำนึงตัวผู้สอน เพราะผู้สอนเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนควรเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ซึ่งในปัจจุบันนี้มหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนขึ้น อย่างไรก็ตาม ไพฑูรย์ กลุณยเพชร พบว่าองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ คือ ความสนใจและความตั้งใจของผู้เรียนเอง ส่วนบุคลิกภาพและวิธีสอนของผู้สอนมีอิทธิพลรองลงมา

Wilson กล่าวว่า ถ้าผู้เรียนมีโอกาสพูดคุยกับผู้สอนก็จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนตลอดจนค่านิยมและทัศนคติต่าง ๆ ของผู้สอนด้วย (สุปาณี, 2525 : 38) ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนนี้ เมื่อเข้าสถาบันอุดมศึกษาใหม่ ๆ ผู้เรียนมีบุคลิกภาพไม่ชัดเจน บุคลิกภาพนี้จะพัฒนาขึ้นจนมีลักษณะที่แน่นอนเมื่อจบการศึกษามา วิทยาลัยควรช่วยให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างบุคลิกภาพของตนให้มีสุขภาพจิตที่ดี โดยคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การรับทราบการศึกษารับรู้ความเป็นจริงของความเป็นจริงของชีวิตเห็นอกเห็นใจและการให้ความเคารพซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักสำคัญที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี หากผู้เรียนอยากเรียนรู้ด้วยตนเอง นั่นคือผู้เรียนมีอิสระที่จะเลือกเรียนอย่างมีจุดหมาย ตลอดจนควรได้รับคำแนะนำชี้แนะ ตลอดจนคำแนะนำถึงคุณค่าและเห็นความหมายของสิ่งที่เรียน

2. ผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียน
เกิดการใฝ่รู้หรืออยากรู้ อยากเห็นของตนเอง ผู้เรียน

จะสามารถเกิดแรงงูใจในประเภทนี้ได้โดยการทำ
เข้าใจและรู้ถึงสิ่งที่มีความหมายและรู้จักประเมินความ
ก้าวหน้าของตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้ว่าการเรียนเป็น
หน้าที่ของตน การที่ผู้เรียนรู้สิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ เท่ากับ
ไม่ปล่อยตัวตามยถากรรม และเป็นการแก้ปัญหาความ
ขัดแย้ง ความสับสน ความซับซ้อน ตลอดจนความ
ไม่ชัดเจนต่าง ๆ ได้หมดไป Patricia O' Connor
กล่าวว่า ความอยากรู้อยากเห็นหรือการใฝ่รู้เป็น การ
เปิดใจให้กว้าง เป็นการตั้งคำถามเพื่อที่จะรู้ มีความ
สำคัญกว่าแรงงูใจภายนอก เช่น ระดับคะแนนดี ซึ่ง
เป็นเพียงเครื่องล่อใจซึ่งบางครั้งอาจทำให้ผู้เรียนรู้สึก
ถูกคุกคามและไม่สามารถควบคุมการใฝ่รู้ของตนเอง
แต่ถ้าผู้เรียนมีแรงงูใจภายใน เป็นการกระตุ้นการใฝ่รู้
ผู้เรียนจะเกิดการอยากรู้อยากเห็นตลอดชีวิต ผู้ที่มีส่วน
สำคัญในการช่วยให้เกิดแรงงูใจภายในก็คือ ผู้สอน
(สุปาณี, 2525 : 38)

3. ระดับแรงบันดาลใจของผู้เรียนเกี่ยวข้องกับ
ความคาดหวังของผู้สอน การให้รางวัลเมื่อประสบ
ความสำเร็จภายในระดับที่ตั้งไว้ จะทำให้พฤติกรรม
เปลี่ยนมากกว่าจะมีการลงโทษถ้าประสบความล้มเหลว
ผู้สอนต้องคำนึงว่าถ้าผู้เรียนช้าหรือเรียนอ่อนแต่มีระดับ
แรงคลบันดาลใจสูง จะช่วยให้เกิดความพยายามมาก
กว่าการมีแรงคลบันดาลใจในระดับต่ำ ซึ่งจะทำให้เกิด
ความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง Rosenthal และ Jacobsen
(1968) กล่าวว่า ผู้เรียนมักจะใช้เรื่องนี้เป็นข้ออ้างใน
การที่จะไม่ใช้ความพยายามในการเรียน ฉะนั้นผู้สอน
ควรคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย

4. หอพัก มีผลกระทบยาวต่อผลสัมฤทธิ์ทางด้านการ
การศึกษาของผู้เรียนของผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษา
โดยเฉพาะ ทักษะคิด ค่านิยม และความสนใจ หอพัก
จะกลายเป็นสิ่งจูงใจและให้ประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้
เรียนนอกชั้นเรียนมากกว่าการสอนในชั้นเรียนเสียอีก
ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีหอพัก
บทบาทของหอพักมีส่วนในเรื่องการสร้างแรงกดดันดาล
ใจทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแรงเสริม
ในการเรียนรู้ การมีเพื่อนร่วมห้อง และเพื่อนร่วมหอพัก
เดียวกัน ทั้งยังเป็นเพื่อนร่วมชั้นด้วย ทำให้เกิดความ

คุ้นเคยและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในเรื่องการทบทวน การเรียนและช่วยในเรื่องการปรับตัวทางสังคม อีกด้วย หอพักจึงมีส่วนในการสนับสนุนด้านการเรียน การปรับตัวทั้งด้านการปรับตัวส่วนบุคคล และการปรับตัวทางสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น

5. เนื่องจากนิสิตมีปัญหาด้านสุขภาพจิตและบุคลิกภาพ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จึงควรให้กองกิจกรรมนิสิต จัดกิจกรรมในลักษณะที่เสริมประสบการณ์

ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือในด้านสุขภาพจิตและการปรับตัว ควรคำนึงถึงเพศและสาขาวิชาเรียน โดยมุ่งให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

5.1 ส่งเสริมกิจกรรมที่จะให้นิสิตได้มีโอกาสสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการรู้จักตนเองและผู้อื่น และให้มีความคิดรวบยอดที่ดีเกี่ยวกับตนเอง โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ เช่น กลุ่มสัมพันธ์กิจกรรมแนะแนว ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ในคณะ หรือส่งไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาควิชาจิตวิทยา เป็นต้น

5.2 จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้นิสิตกล้าแสดงออก โดยมุ่งการพัฒนาการด้านสังคมควบคู่กับการพัฒนาด้านวิชาการ

5.3 ควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรให้มาก เช่น ชมรมต่าง ๆ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมดูแลอย่างใกล้ชิดจะช่วยให้ นิสิตค้นพบและสร้างบุคลิกภาพของตัวเองขึ้น และแนวทางชีวิตของตน รวมถึงการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ถ้านิสิตได้รับการเอาใจใส่และสนับสนุนในแนวทางที่ถูกต้อง รู้จักแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และเข้าร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ จะทำให้เขาจบเป็นบัณฑิตตามอุดมการณ์ที่มหาวิทยาลัยต้องการ

เอกสารอ้างอิง

- บุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับ นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร.
- สมคิด ไชยธรรมา. 2510. การศึกษาเปรียบเทียบ บุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุภาพรณ โคตรจรัส. 2524. ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุปณี สนธิรัตน์. 2526. วิธีเพิ่มสมรรถภาพในการเรียน. ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุไร สิงห์โต. 2522. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Allport, G.W. 1965. *Pattern and growth in personality*. New York : Halt, Rinehart, & Winston.
- Brinkham, E.H. 1973. *Personality Correlates of Educational Set in Classroom, The Journal of Educational Research, Vol. 66 No. 5 (January, 1973) : 221-223.*
- Centi, P. 1965. *Self perception of students and motivation*. Catholic Educ. Rev.
- Deller. 1954. *Conscious and Unconscious self-attitudes after success and failure*. Journal of Personality. 23 : 1-12.
- Entwistle, N.J. and D. Entwistle, 1970. "The Relationship between Personality, Study Method and Academic Performance. The British Journal of Educational psychology. 40 : 132-143.
- นวลละอ อ เจียมสุวรรณ. 2516. การศึกษาเปรียบเทียบ

- Flashery, M.R. and E. Eentzel, 1965. "*Personality Traits of High and Low Achievers in College,*" The Journal of Educational Psychology. 58 , (9) 409-410.
- Gibby, R.B. Sr. and R.G.Jr. Gibby, 1967. *The effect of stress resulting from academic failure.* Journal of Clinical Psychology. 23 : 35-37.
- Haarer, D. 1964. *A Comparative study of self concept of ability between institutionalized delinquent boys and nondelinquent boys enrooled in public schools.* Dissertation Abstr.
- Harding. K.L.A. 1966. *Comparative study of Caucasian male high-school students who stay in school and those who drop out.* Ph.D dissertation Michigan state University.
- Karson, S. and J.W. O'Dell, 1976. *A Guide to Clinical Use of the 16 PF.* U.S.A. Institute for Personality.
- Keefer, K.E. 1966. *Self-prediction of academic achievement by College students.* Dissertation Abstr.
- Morse, R.J. 1963. *Self Concept of ability, Significant others and school achievement of eighth-grade students : A Comparative investigation of Negrs and Caucasian students.* Master's theses, Michigan State University, 1963.
- Rosenthal, R. and L. Jacobsen. 1968. *Pygmalion in the Classroom.* New York. Holt, Rinehart and Winston.
- Sarason, I.G. 1966. *Personality (In) An Objective approach.* New York : John Wiley & sons. Inc., 1966.
- Versey, L. 1973. *Stability and Experiment in the American Undergraduate Curriculum in Content and Context : Essays on College Education,* ed. Carl Kaysen, New York : McGraw-Hill.